

pinee siunumennen kyllä, miten lie heidän oman sielunsa laita, kun heistä aniharwat näkyvät kirkosja käywän, waitfa waa- tiwat sitä kyllä palwelijoiltaan?

Niisiä paikoissa, joissa ei kirkon käymisellä kaswateta mieluisiaan palwelijoita, tehdään se huijan toisella tavalla, esim. näin: Tilataan kyllä erityinen sanomalehti, se tietysti porvarillinen, kaswattien luettawaksi. Tiedämme kyllä, miten hywin yksi porvarillinen sanomalehti woi lufijastaan tehdä mukaisensa silloin, kuin tällä ei ole tilaisuutta muita lehtiä tutkimaan. Tällä toimenpiteellä rouwat tietysti vielä niittävät kunniaa siinä, miten he muka tahtowat luoda palwelijoilleen tilaisuuden seuraamaan aikaansa hankkimalla näille erityisen lehden luettawaksi. Miten hywin he tässäkin ajawat asiaansa, todistaa vielä sekin seikka, että waalien aikana he äänestyskelpoisille palwelijoilleen tefewät äänestyslistasta selwää kaikki porwarilliset puolueet listoineen mutta sosialidemokraateista eiwät hiisku halaistua sanaa, ikäänkuin näitä ei lipussa olisiakaan. Tämä kaikki on tapahtunutta ja osoittaa minälaajisiin tilaisuuksiin palwelijattaret saawat tyytyä yleispyynnöihin nähden. Ei mitään harrastuksia oman luottansa kohottamiseksi saa heillä löytyä. Jos tahtowat joskus muulloin wapautta, kuin määrärajoilla, täytyvät tehdä tarkein selwää minne aikowat mennä. Jos sitten jattuihin aikomus työw. talolle niin tuskin pääsee, ei ainakaan useasti. Ja sitä paitsi, kun yleisesti ollaan totuttu elämään rouvien mieleksi niin harwoilla on rohkeutta ruweta nistotelemaan, saattaisihan siitä olla poisjoutumisen seuraus j. m. tarjona.

Yliä waatii jokaista taisteluun kühälistöluokan hywäksi. Palwelijattarien ajama on, lufuunottamatta sitä, että siitä puuttuu wapaus, hywin huonoa palkkoihin, työn raskauteen j. m. katsoen. Se waatii parannusta, jota woidaan saawuttaa ainoastaan järjestäytymisen kautta. Palwelijattarien am. ofasto, joka Wiipurisjakin lienee, ellei olemattomiin kuitentkin hywin huonosja kunnossa, on saatawa hywään kuntoon ja sitä tietä luoda olot paremmiksi. Se on kyllä alusja waitfa tehtävä, kun olisi saatawa kaikki mukaan mutta on mahdollista innokkaan toiminnan kautta. Niiden palwelijattarien, jotka omaawat jo josjain määrin tuntemusta luokkataistelun alalla, olisi tehtävä innokasta agitationityötä osatoweriensä mukaan saamiheksi. Lapsenhoitajille se käy parhaiten päin, kun päiwäjin kotoontuwat puiston käytäwille tehtäwiään täyttämään, niin sitä tietä mielestäni, pitkä ajat, kun yhdessä owat, woisiwat saada hywääkin aikaan. Totutakaa rouwat wähitellen siihen, mikä heille nyt näyttää kauhistuselta ja oppiäa muistamaan, että tekin olette ihmisiä, joiden harteilla painaa raskaat welwollisuudet mutta oikeustistanne nauttiwat ne, joilla ei welwollisuuksiin katsoen ole niihin mitään oikeutta.

Siis ripeästi toimiin sorretun luokkanne hywäksi!

Weikko.

Yleinen oppivelvollisuus.

on parasta aikaa eduskunnassa käsiteltävänä. Tärkeimmät sosialistein vaatimuksista eiwät näytä menevän läpi. Eiwt ainakaan asianomaisessa valiokunnassa ole menneet.

Uskonnon opetusta ovat sosialistit vaatineet jätettäväksi pois pakollisten oppiaineitten joukosta. Jotkut porvaritkin ovat valiokunnassa tunnustaneet periaatteessa olevansa sitä mieltä, että uskonnon alalla ei ole pakkoa harjoitettava, mutta sittenkin ovat he äänestäneet pakon puolesta ja enemistönä päässeet voitolle, joten asetusehdotuksen toinen pykälä säätää uskonnon pakolliseksi oppiaineeksi kansakoulussa. — Tästä huolimatta on kuitenkin valiokunnassa tullut hyväksytyksi uskontoa koskewa erikoislaki, jossa määrätään, että siksi kunnes asia uskonnon vapauslailla järjestetään, lapsi on edusmiehensä pyynnöstä wapautettava naut-

timasta oppivelvollisuusasetuksessa säädettyä uskonnonopetusta. Melkoinen edistysaskel sekin. Jopa toistaiseksi varsin hywä. On vaan epävarmaa sen lakina pysyminen, jos sitä ensin laiksi saadaankaan kun se erillisenä oppivelvollisuuslaista on erikseen hyväksyttävä ja porvarit ylimalkaan kovasti kammovat wapautta uskonnon aloilla. Uskonto kun on parhain ase porvariston kädessä pitämään pohjakerroksia »aisoissa».

Jatko-opetusta ovat sosialistit tahtoneet ulotettavaksi myöskin maalaislapsiin ja siksi ovat he ehdottaneet, että lapsi vasta 15 vuotta täytettyään olisi oppivelvollisuudesta vapaa ja tulisi niin ollen ottamaan osaa 2 vuotisiin jatkokursseihin. Ehdotuksilla ei ole ollut menestystä. Valiokunta nim. ehdottaa mietinnössään, että ainoastaan kaupunkilaislapset olisivat velvotettavat kansakoulun päätyttyä nauttimaan jatko-opetusta. Hekin vaan 1 vuoden ajalla. — Heraskaiset pelännevät, että kansa saa liiaksi oppia.

Taloudellista tukea ovat sosialistit vaatineet kuntain taholta annettavaksi vähävaraisille oppilaille. Onhan nim. varmaa, että ellei lapsille riittävää avustusta anneta niin oppivelvollisuuteen uhratut mijoonat menevät suurelta osalta hukkaan. Nälkäinen ja viluinen lapsi ei kykene ottamaan opetusta vastaan. Valiokunta on kuitenkin asiassa tyytynyt ylimalkaisesti, hatariin ja merkityksettömiin määräyksiin, joiden mukaan koulunkäynti avustustusta ruuan, vaatetuksen ja asunnon muodossa tulisivat saamaan ainoastaan varattomat. Kun kunnat tunnetusti ovat kitsaita tulevat ne selittämään, että »varattomia» ovat ainoastaan ne jotka ovat n. s. waivashoitolaisia ja niin ollen avustus supistuu yksinomaan heihin.

Monissa muissakin kuin edelläkerrotuita kohti ovat sosialistein vaatimukset oppivelvollisuuslakiin nähden tullut valiokunnassa hyljättyiksi. Saa nähdä mitä eduskunta asiasta päättää. Suomettarelaiselta taholta on vastalauseessa ehdotettu lakiehdotusta kokonaan hylättäväksi. Todennäköisesti ei tämä kanta kuitenkaan Eduskunnassa woi. Tuskin kaikki suomettarelaisetkaan siihen yhtyvät. Kun elää niin näkee.

— l d —

Palkolliskysymys eduskunnassa.

Palkolliskysymys on tällä kertaa tullut eduskunnassa esiin useampia kertoja. Palkollissäännön pysyttivät porvarilliset edelleen voimassa, sillä maanviljelys ei muka kannata, ilman vuosi-orjia, sanoi lakitieteen tohtori Heikki Renvall, ja kun hänen mielestään maanviljelys ei kannata, niin täytyy olla yksi kansanluokka, se on palwelijat, jotka uhrataan maanviljelyksen kannattavuisuuden tähden. Häneen yhtyivät kaikki porvarilliset puolueet. Palkkaussääntöä ei siis kumottu vaan jätettiin se voimaan kunnes saadaan uusi laki, jossa vuosipalvelus edelleen säilytetään. Porvarilliset tunnustivat kyllä, että palkkaussääntö ei enää vastaa nykykai- sia oikeuskäsitteitä, vieläpä senkin että nykyisessä laissa ole- vat oikeudet lankeawat yksinomaan isännälle, mutta sittenkin, vaikka lain henki tnnustettiin näin vääräksi, niin esitys lain kumoamisesta hylättiin. Palkolliset jäiwät siis edelleen samaan asemaan.

Toinen palkollisia koskewa eduskunnassa käsitelty asia on anomus tilastollisen tutkimuksen toimeenpanemisesta ja armollisen esityksen antamisesta suojeluslaiksi palkollisille. Tämä anomus tilastollisen tutkimuksen toimeenpanemisesta, saavuttikin porvarillisten kannatuksen, joten se tuli hyväksytyksi. Sitäwastoin ei porvarilliset asettuneet selvälle kannalle palkollisten suojeluslakiin nähden, vaan jättävät sen riippu- maan tutkimuksen tuloksista. Sosialidemokratien vastalause, jossa he ehdottivat, että eduskunta anois, paitsi tilastollista tutkimusta myöskin esitystä suojeluslaiksi palkollisille ja että

sitä valmistavaan komiteaan kutsuttaisi henkilöitä palkollisluokasta tuli hylättyä ja valiokunan mietintö hyväksyttyä.

Sitäpaitsi oli meidän puolelta tehty esitys-ehdotus työnantajan vastuunalaisuudesta työntekijää kohtaavasta ruumiinvammasta, ja siinä oli ehdotettu, että myöskin isännistö velvoitettaisi vakuuttamaan palkollisensa tapaturman varalta. Mutta tämäkin ehdotus, joka ensi lukemisessa sai suomettelaisen E. S. Yrjö-Koskisen kannatuksen, vaan josta kannatuksesta hän luopui seuraavassa lukemisessa, tuli hylättyä.

Ei siis palkollisten aseman turvaaminen ole saanut porvarillisten puolelta kannatusta vaan on ne aina muoto-tyillä sivuutettu, vaikkakin heidän puolelta on tunnustettu se periaate oikeaksi, että palvelijat ovat isäntiinsä nähden oleellisesti samanlaisessa asemassa, kun työntekijät ovat työnantajiinsa. On varmaa, että tilastollinen tutkimus, jonka eduskunnan äsken tekemän päätöksen mukaan hallitus on velvollinen toimeenpanemaan, jos se vaan puolueettomasti toimitetaan, paljastaa siksi raikeita epäkohtia, että se kyllä antaa aihetta lainsäädäntötoimenpiteisiin, ja sitä meidän nyt on pakko jäädä odottamaan. Mutta samalla emme voi olla lausumatta syvää paheksumistamme porvarillisille edustajille siitä, että he jättämällä palkollisäännön voimaan periaatteessa tunnustavat vääryydellekin oikeuden leiman, kun sille vaan voidaan saada maanomistajain etuja turvatuksi, ja samalla estää osa työväestöä pyrkimästä työtaisteluilla etujaan parantamaan.

Miina S.

Eräs kasvatuksen virhe

on, että lasta liian aikaisin kiihotetaan ajatustaan ja muistiaan jännittämään. Äsken oli sanomalehdissä seuraava kuvaus:

Erinomaisia luonnonlahjoja lapsella. Suomenniemen sydänmaan kylällä K. Penttisen työllä, joka vasta on kolmenvuotias, on huomiota herättäviä luonnonlahjoja.

Tyttö, katsomatta sen nuoruuteen ja pienuuteen, lukee miltei »lukukirjan» kaikki luvut alusta loppuun, vaikka ei tunne kuin muutamia kirjaimia. Sen tekee hän pelkästä ulkomuistista, kuultuaan ensin aikuisemmilta.

Ei ainoastaan hyvää muistia, on työllä erinomainen tarkkaavaisuus. Hän ei lue mistä sattuu, vaan tietää kuvituksesta kunkin luvun alun, lopun pääsisällön j. n. e. Lause-taito on myöskin erinomaisen sujuvaa.

Muuten on työllä kova halu oppia kirjaimien tuntemisella lukemaan, jota ei vanhempansa kuitenkaan salli, koska pelkäävät sen tekevän hänelle vaaraa, sopii todellakin kysyä: »Mitä te luulette tästä lapsesta tulevan —?»

On kyllä totta, että toiset lapset ilman erikoista kiihoitusta kehittyvät toisia aikaisemmin. Mutta useimiten syntyy liian aikainen älyn kehitys vanhempain jouduttamisesta. Niinpä aletaan liian pienelle lapselle naureskella ja puhua. Sitä jatkuu kunnes 3 vuotista aletaan jo »kirjalle» opastaa j. n. e.

Kuitenkin tapahtuu lapsen aivojen kudoksien varttuminen hitaasti ja lapsi ei jaksa kauan kantaa tyrkytettyä ajattalemisen ja huomioiden tekemisen taakkaa. Tällainen lapsi väsähtää usein kesken kehityksen, pysähtyy aivan keskinkertaiseksi. Ei siis ole aivoiltaan kyllin vahva pitkälle edistymään. Lapsen älyn kehitystä onkin senvuoksi johdettava hitaasti ja varovaisesti.

Kasvattaja.

Lapsille maitoa!

»Sosialistissa» kirjoittaa puoluetoveri N. R. af Ursin m. m. »Nykyinen sukupolvi on täydelleen edesvastuusta tulevasta jälkikasvusta: siinäkin suhteessa tulee meidän työmmä

tarkoittaa ihmiskunnan kohottamista ja parantamista ja ennen muuta, täytyy sosialistien tätä ajatella, joille aivan varmaan ihmissuvun tulevaisuus kuuluu».

On kaikkialla tultu huomaamaan, että m. m. joutava synnyttäminen siitä johtuvine maksuineen on suuri kansantaloudellinen tappio, josta kaikki kärsivät. Niin on kaikkialla Ranskassa, Saksassa, Skandinaviassa y. m. perustettu laitoksia, Consultations de nourissons, Fürsorgestellen, Mutterberathungs anstalten, Mjölkdroppar y. m. Kunnatkin ovat lukuisasti ottaneet näitä perustaakseen tahi kannattaakseen ja Unkarissa ottaa valtio itse huolta pitääkseen jokaisesta imetämishoitoa tarvitsevasta lapsesta. Ja tulokset ovat olleet hämmästyttäviä: Unkarissa esim. kuolee kolme kertaa enemmän samanikäisiä lapsia, jotka ovat annetut kasvatinäideille ilman muuta kuin semmoisia, jotka ovat maitopisara-laitosten hoidossa!

Jokainen asiantuntija tietää, että äidin maito on, kuten luonto itse on asian järjestänyt, paras ravinto äsken syntyneille pianokaisille. Mutta juuri sen takia, ett'ei tätä erinomaista ravinto ainetta moni äiti, etenkin suurkaupungeissa, voi lapsukaisellensa antaa, ovat nuo eri laitokset syntyneet, joiden tarkoituksena on tämän epäkohdan lieventäminen niin suressa määrässä kun suinkin mahdollista on. Se tapahtuu siten, että aivan alhaisesta maksusta — ilman voiton pyytämistä — tahi erikoisissa tapauksissa aivan ilmaiseksi, annetaan köyhille äideille — naiduille tahi naimattomille, koska tässä suhteessa ei äiti, vaan pieni lapsi on kysymyksessä — kelvollista, s. o. puhdasta, basilleista suhteellisesti vapaata ja pilaantumaton maitoa.

Lopuksi kirjoittaja kehottaa työläisäitejä vaikuttamaan »Maitopisara» laitosten johtoon ja käyttämään niiden suomia etuja hyväkseen.

Me puolestamme emme tunne »Maitopisaran» vaikutusta, minkävemmän varsinainen köyhälistö siitä on hyötynyt. Mutta itse ajatus maidon saannin helpottamisesta, on sellainen, jonka puolesta usein olemme puhuneet. On siis syytä järjestöjemme naisten seurata Maitopisarain toimintaa ja esittää niille vaatimuksia, etteivät ne jää harvoja auttaviksi »kermapisaroiksi».

Kasvatuslautakunnista.

Muutamissa kunnissa on vireille pantu tärkeä uudistus, jolla voi olla suurikin merkitys, jos se vaan saadaan järjestetyksi tarkoitustaan vastaavaksi. On nimittäin alettu asettaa erityisiä kasvatuslautakuntia. Nämä ovatkin hyvin tarpeelliset. Yhteiskuntajärjestyksemme teettää miehillä luonnotoman pitkiä työpäiviä, joten heillä ei ole aikaa eikä aina kykyään ohjata lastensa kasvatusta, kun ei ole ollut tilaisuutta kehittää itseään sitä varten. Sama järjestelmä pakottaa äidin jättämään lapsensa ilman hoitoa ja kasvatusta ja se sama järjestelmä vielä pakottaa alaikäiset lapsetkin elustaan hankkimaan kaikenlaisilla keinoilla, kuten kaupustelulla, lehtien kantajina, tavarain kantajina y. m. Täällä he samalla oppivat kaikenlaista pahuutta, oppivat monasti jo nuorina pahantekijöiksi. Räpistykset ovat meillä niinkuin muuallakin alaikäisten keskuudessa eniten tavattuja rikoksia.

Tämän tähden on monessa maassa ruvettu keksimään jonkunlaisia ehkäisykeinoja, joiden avulla saataisiin alaikäisten rikokset vähenemään. Vallassa olijoita rupeaa kehumansa järjestelmä pelottamaan, kun sen mädännäisyys puhkeaa tuon tuostakin ilmoille saattaen häiriötä aikaan. Niinpä on monessa maassa järjestetty niin kutsuttu suojeluskasvatus, jonka huolena on lasten kasvatuksen kautta estää rikollisuutta. Sitä varten on asetettu kasvatuslautakuntia, joiden tehtävänä on lasten hoidon ja kasvatuksen silmällä pito. Näiden toimesta on asetettu erityiset tarkastusmiehet, jotka käyvät ko-